

OSTRAVAN.CZ

1. Jan Vrabček namaloval v cyklu Cluster současného člověka v jeho celistvosti

20.09.2022 ostravan.cz - Michaela Petrov Balabánová

Odkaz na originál

Klíčová slova: Antonína; Divadlo; Dvořáka; Ostravě; v

Cluster. Soubor informací, zdánlivě nekonzistentních, společně utvářejících jeden celek. Spojují se v každém jednotlivém obraze, je možné je vidět v souvislostech celé výstavy. Na to, že fungují v ještě širším kontextu, upozornil i docent František Kowolowski v úvodním slovu na vernisáži, kde reflektoval důkladně promyšlené vztahy a struktury provazující nejen malířův náhled na současné společenské, politické či ekonomické dění s jeho přístupem k umění a tvorbě, ale také jednotlivé náměty, kompozice a symboly se záměrem v určitém čase.

Z výstavy Jana Vrabčeka. (Foto: Michaela Petrov Balabánová)

Podle slov autora nelze namalovat člověka v jeho celistvosti tak, aby nebylo nic opomenuto. Jeho cílem bylo ve vystavených malbách informace vrstvit a nechat je působit v pocitu, jenž vyplyne z působení celku. Kurátor Martin Mikolášek píše ve svém textu k výstavě o tom, že malované motivy je možné chápat jako symboly naplněné obsahy, které lze dekodovat jednoznačně i mnohoznačně zároveň. Člověk je vnímán jako dějotvorný hybatel, působil i příjemce změn, reflektující i přizpůsobující se. V obrazech také často stojí ve středu kompozice, snad i nese centrální sdělení.

Z výstavy Jana Vrabčeka. Foto: Michaela Petrov Balabánová)

Každá malba má ústřední postavu, hlavního hrdinu nebo i vypravěče, který se zdá být zastaven v čase, obklopen situací, v níž působí trochu odvisle, zahleděně do vlastního světa. Přesto vyzývá ke komunikaci, do příběhů je možné vstoupit z různých úhlů, je zde prostor pro tichého pozorovatele nabízené scény i hledání a interpretaci komplikovaných výkladů. V pozadí je svět, kosmos, krajina i virtuální prostor, postavy se k němu vztahují různě, některé do něj vstupují a jsou jeho součástí, jiné se vzdalují, jsou uzavřené do sebe, fungují v samostatném plánu. A pak jsou zde věci, které plány spojují a dokreslují scénu.

Z výstavy Jana Vrabčeka. (Foto: Silvia Divékyová)

Jan Vrabček v sedmi obrazech zachytil ohromný kus lidské skutečnosti, od prehistorických představ až po biomechanický svět současné technologie, mediální realita se prolíná s palčivostí obyčejného života, vliv a reflexe politického i ekonomického prostředí s jeho kritikou. Ve všech nabízených souvislostech a možnostech interpretace je pak cítit autorův hlubší záměr i náznaky a pobídky ke konkrétnímu čtení, ale také určitou dávku ironie a nadsázky. Vidění pointy stále zůstává na divákovi a jeho ochotě posouvat a rozšiřovat rámec, v němž sdělení získává svůj význam.

Nedostupné vnitřní světy všech možných rolí, nepředstavitelnost a neměřitelnost hodnoty energie a surovin utvářejících podobu současného světa, osudy s tímto procesem neoddělitelně provázané, přesto od sebe vzdálené. Chápání se věcí v čase i prostoru, zaštiťování se jimi, jejich forma i význam mají lidské měřítko. V něm autor používá barevnou škálu, která se však od reality místy výrazně vzdaluje v provokativních důrazech a je cítit i v řemeslném ovládnutí různých demonstrováných malířských technik.

Z vernisáže Jana Vrabčeka. (Foto: Silvia Divékyová)

Asi nejrozmanitější symbolikou oplývá obraz Cluster – Alter. Jednotlivé motivy se jeden přes druhý vrství v jemné síti, ikony počítačové se setkávají s ikonami odkazujícími k archetypálním postavám i dějům. Je v něm možné jasně sledovat jazyk společný celé výstavě, určité síťování, splétání a rozsévání příběhů do nejrůznějších souvislostí, které se však neváhají zmocnit ani povrchnosti a prchavosti, s níž je často člověkem přístupováno k věcem pramenícím v hlubinách duše i vesmíru, takovým, které jej přesahují.

Manipulace nástroji volně přechází v manipulaci mezilidskou, hranice je téměř nepostřehnutelná a sledovat její vliv je stejně náročné v obrazech jako v životě. Přesto hraje zásadní roli v prožívání každého jednotlivce a možnost ji rozpoznat a bránit se jí přímo ovlivňuje kvalitu života. Otázka po svobodné vůli se otevírá nejen v souvislosti s umělou inteligencí, jak je naznačena i ve zmíněném obraze. Její palčivost zviditelňuje zkoumání virtuálního prostoru, který je mnohem komplexnější než jen ten technologický, zahrnuje totiž vše, co je nehmotné, v něm se spojuje vnímané a myšlené.

Z výstavy Jana Vrabčeka.

Jan Vrabček pochází z Šumperka, po studiu malby v Ostravě již zůstal. Spolupracuje s Divadlem loutek, své obrazy nevystavuje příliš často, vznikají postupně a promyšleně, sleduje dlouho své záměry a sdělení, která přenáší, mají nejrůznější souvislosti, vztahují se k širokému společenskému dění i jeho osobnímu prožívání a náhledu na svět.

*

Jan Vrabček: Cluster. Galerie současné malby, [Divadlo Antonína Dvořáka v Ostravě](#)URL | <https://www.ostravan.cz/75734/jan-vrabcek-namaloval-v-cyklu-cluster-soucasneho-cloveka-v-jeho-celistvosti/>

« zpět na začátek